

Materiály, nástroje a přístroje v endodoncii

Mgr. Petra Bielczyková

Z řeckého endo = uvnitř a odous, odontos
= zub.

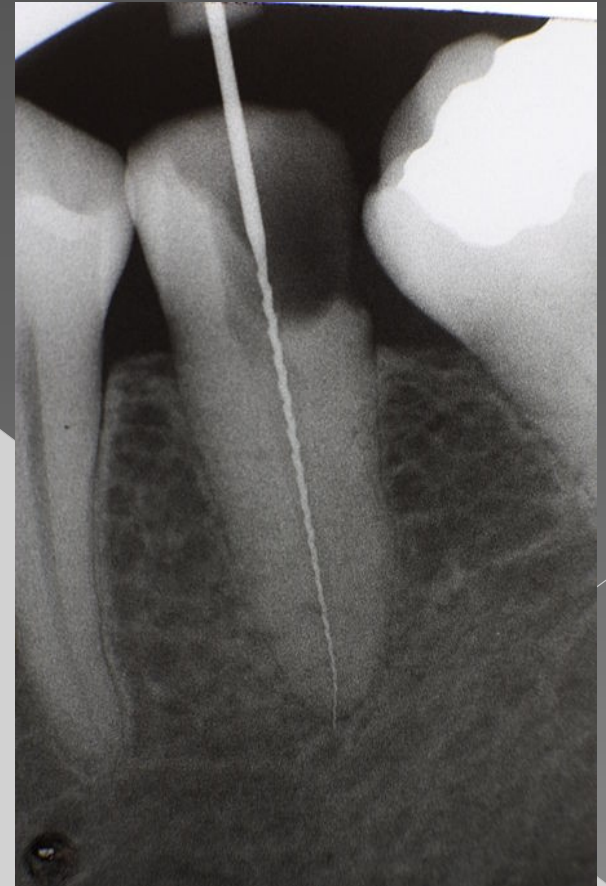
Endodoncie se zabývá zubní dření a tkání,
která obklopuje zub. Je součástí
restorativní neboli zachovné stomatologie.

Souhrn několika vyšetřujících procedur
a technik, které vedou k ochraně zdravé
zubní dřeně.

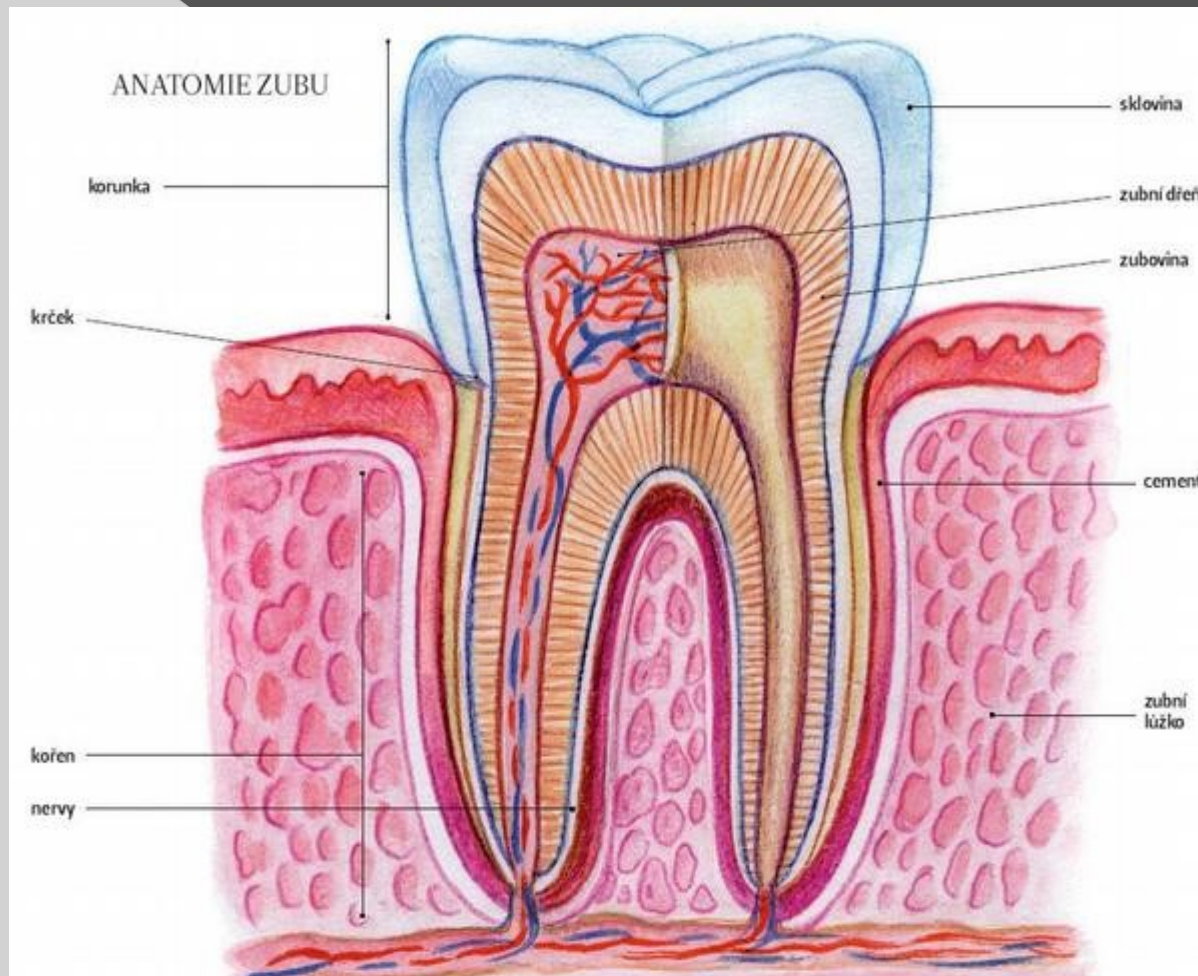
V případě nenávratného poškození pulpy
zachování nevitálního zubu, po funkční
stránce

CÍL OŠETŘENÍ

- 1. Odstranit zbytky měkkých tkání uvnitř zubu a desinfikovat tvrdé zubní tkáně.
- 2. Opracovat systém kořenových kanálků, aby bylo možné jej hermeticky uzavřít.
- 3. Utěsnit prázdný prostor tak, aby v něm neobíhaly tekutiny a nemohly se v něm znovu usídlit mikroorganismy

ANATOMIE ZUBU

Endodoncie

- Pokud je PULPOVÝ zánět nebo infekce ponechán bez ošetření, může způsobit bolest anebo vést až k abscesu (hnis).
- Endodontické léčení odstraní zanícenou nebo infikovanou pulpu, pečlivě vyčistí a vytvaruje vnitřek kanálků, potom vyplní a uzavře tento prostor.
- Následně umístí zubař korunku nebo jinak restauruje zub, aby jej ochránil a uvedl do plné funkce.

VYŠETŘENÍ A OŠETŘENÍ

- Postižený zub se vyšetřuje poklepem, reakcí na chlad či teplo a rentgenem.
- Po určení diagnózy se odstraní veškerá zkažená zubovina a provrtá se strop nad dřeňovou dutinou (trepanace)
- dřeňová dutina se rozšíří a dřeň či její zbytky se odstraní

ENDODONCIE

- Endodontické léčení je nezbytné, když je PULPA = dřeň zasažená zánětem nebo infekcí z důvodu hlubokého kazu (caries),
- při opakovaných léčebných dentálních procedurách, u prasklého nebo odštípnutého zubu, při poranění zubu.

ENDODONTICKÉ OŠETŘENÍ ZUBU

- ◉ Změří se délka kanálku – apexlokátorem
- ◉ Kořenový kanálek se opracuje ručními nástroji, případně strojovou endodoncií
- ◉ Průběžně k.k. vyplachujeme dezinfekčním roztokem
- ◉ K.k. zaplníme dezinfekční vložkou, nebo se definitivně zaplní + RTG

Příprava instrumentária

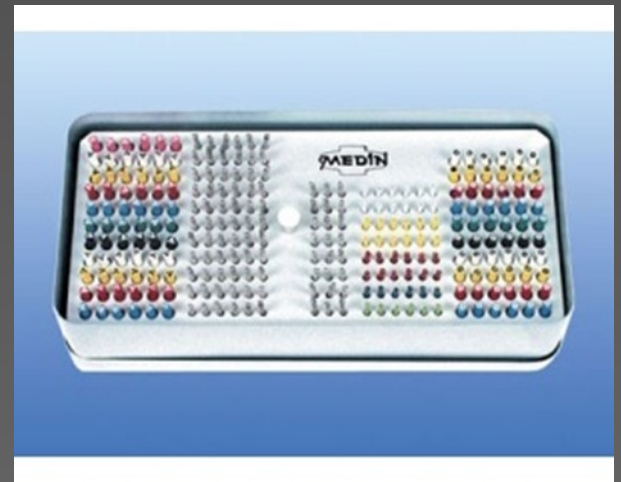
- Lokální anestezie (pokud bude potřeba)
- Apexlokátor (měrka)
- Roztok na výplach kořenového kanálku
- Stojánek na nástroje
- Papírové, případně gutaperchové čepy

Stojánek k rychlému odkládání kořenových nástrojů, je možné naplnění dezinfekčním roztokem, autoklavovatelné, vyrobeno z hliníku

Příprava instrumentária

- Endodontický set
- EDTA pasta
- Sealer
- Hladítko, cpátko
- Provizorní výplňový materiál

APEXLOKÁTOR

- Apexlokátorem:

Apexlokátor je elektronické zařízení na měření délky kanálku, resp. určení foramen physiologicum případně foramen apicale. Přístroj měří odpor mezi jednotlivými tkáněmi pomocí elektrod, jednu tvoří ret a druhou kořenový nástroj v kanálku zubu.

Jakmile nástroj dosáhne na apikální oblast, na displeji se zobrazí detailní zvětšení této oblasti.

Barevné rozlišení určuje polohu konce kořenového nástroje. Pohyb nástroje v apikální oblasti je doprovázen zvukovým signálem, když špička nástroje mine nejhlubší místo, začne blikat červená tečka a budou zaznívat krátké varovné signály.

APEXLOKÁTOR

- multifunkční přístroj pro endodontické ošetřování zubních kanálků, který umožňuje sledovat pozici nástroje během preparace

Endo - ruční nástroje

- K rozšíření se použijí tři základní kořenové nástroje s různým průměrem.
- Jsou to pronikače (K-reamer), rozšiřovače (K-řle), kořenové pilničky (H-řle) na ruční rozšíření.
- Je možné kanálky opracovat i strojově pomocí endomotorů a niktitanových nástrojů.

Při každé výměně kořenového nástroje následuje výplach.

Pokud je kanálek čistý bez bakterií, vyplachuje se nejčastěji fyziologickým roztokem.

V případě infekce v kanálku použijeme chlornan sodný nebo chlorhexidin.

Ruční opracování kořenových kanálků

- K- Reamer (pronikač) rotační technika preparace – primární vyšetření, zprůchodňování kanálků, odstraňování starých výplní.

Označení nástroje trojúhelník

- H – File Hedström lineární technika preparace rozšíření kořenového kanálku

Označení nástroje kruh

- K –Fille (pilník)

lineární, případně kombinovaná technika preparace rozšíření kořenového kanálku.

Označení nástroje čtverec

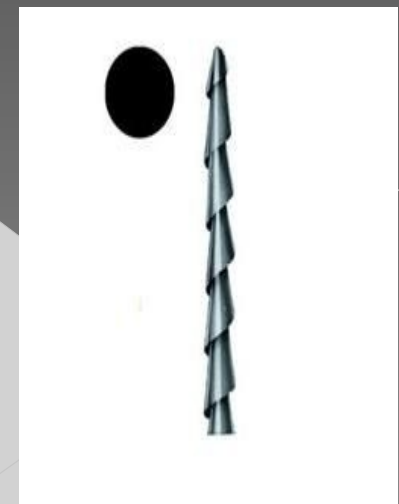
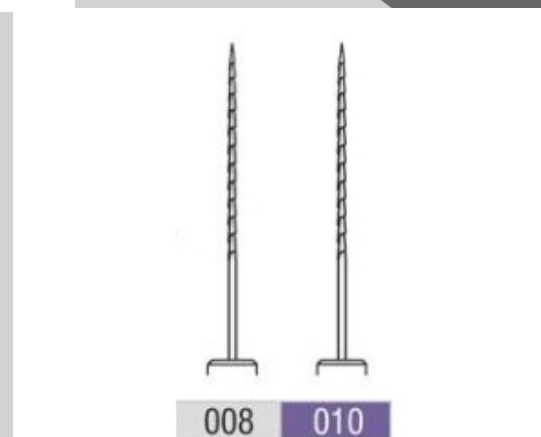
ENDODONCIE - OŠETŘENÍ

● PRONIKAČE – K – Reamer

Nikl-titanové nástroje ke strojnímu opracování apikální části kanálku.

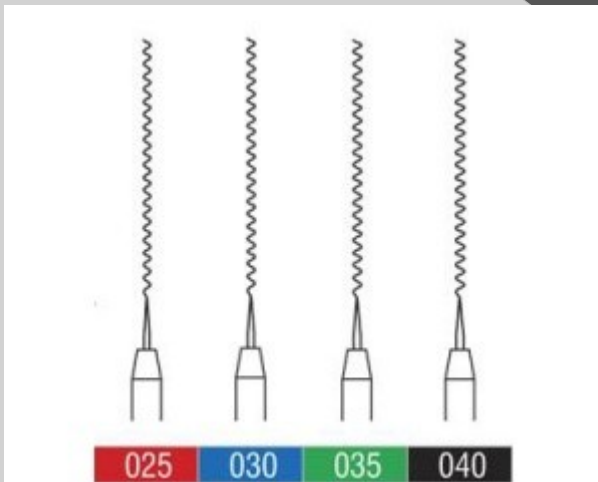
● ROZŠIŘOVAČE – H- fille Hedström K- Fille

ENDODONCIE

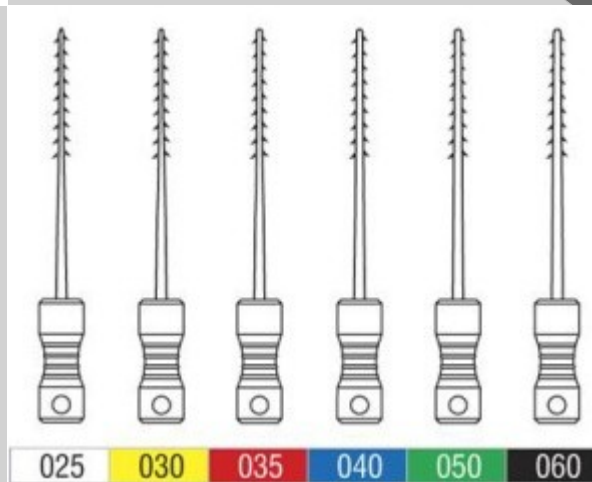
- LENTULE na provizorní plnění kořenového kanálku

měrka na délku
kořenového
kanálku -

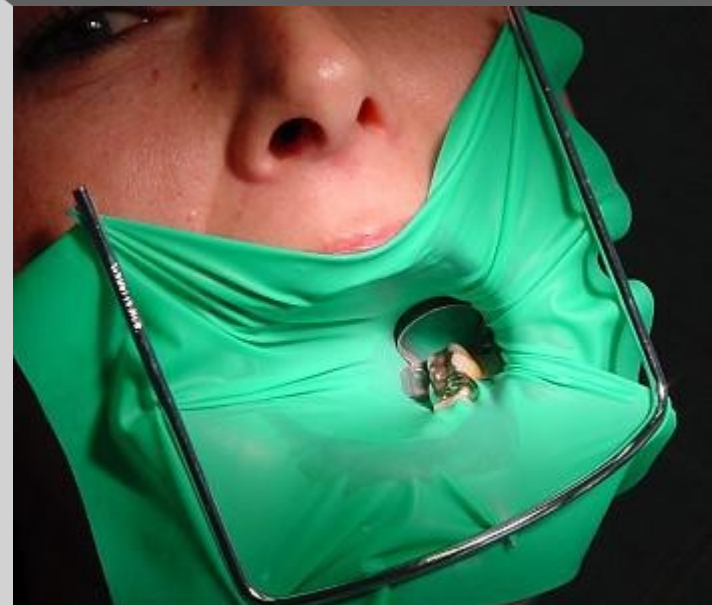
- EXTIRPAČNÍ JEHLY
Pro vitální extirpaci
nervu

ENDODONCIE

- Lubrikační prostředek. (EDTA)
Ulehčuje odstranění dřeně
z kořenového kanálku
a šetří kořenové rozšiřovače

Ošetření s kofferdamem

ENDO MOTOR

- Inovativní endodontický systém, který umožňuje opracování kanálku jedním nástrojem.

Přináší tak zjednodušení práce, není potřeba žádná výměna kořenových nástrojů,

snižuje se riziko zalomení nástrojů, zkracuje se doba ošetření

Pracovní postup

- Po opracování kořenového kanálku a zjištění délky pomocí měrky, nebo apexlokátoru se lékař rozhodne kořenový kanálek zaplnit provizorní či definitivní kořenovou výplní.
- Kořenový kanálek se vysuší pomocí papírových čepů

Endodontické ošetření

- Výkon se zpravidla provádí v místním znecitlivění.
- Metoda centrálního čepu
- Laterální kondenzace (gutaperchové čepy)
- Metoda teplé kondenzace gutaperchy
- Utěsňují se pomocí speciálních cementů (báze epoxidů, silikonu, zinkoxid – eugenolu

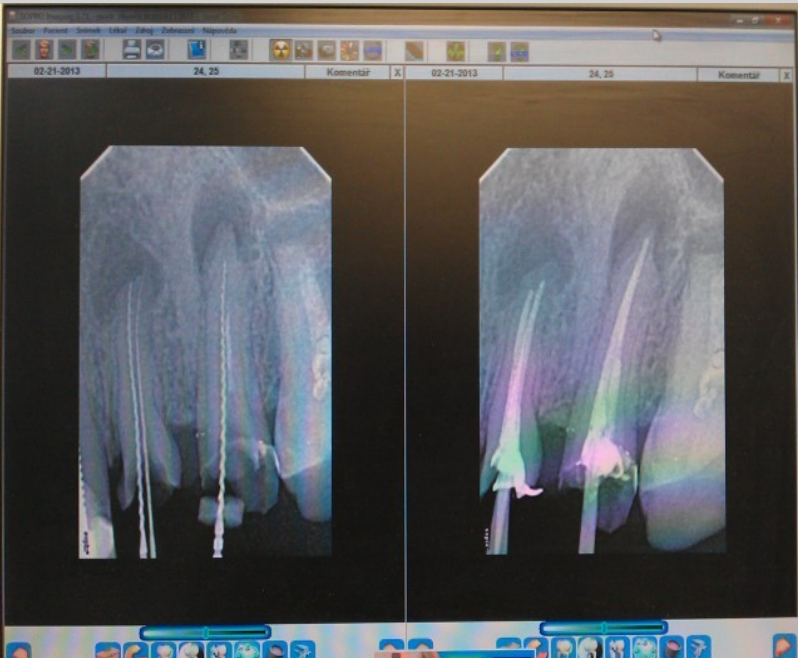
RTG – s nástrojem

- - Měřícím rtg snímkem:

Jedná se o snímek zubu s nástrojem minimálně ISO 15 (zpravidla Reamer nebo Kfile), který je zaveden na tzv. bezpečnou délku, pomocí kterého se určí skutečná pracovní délka.

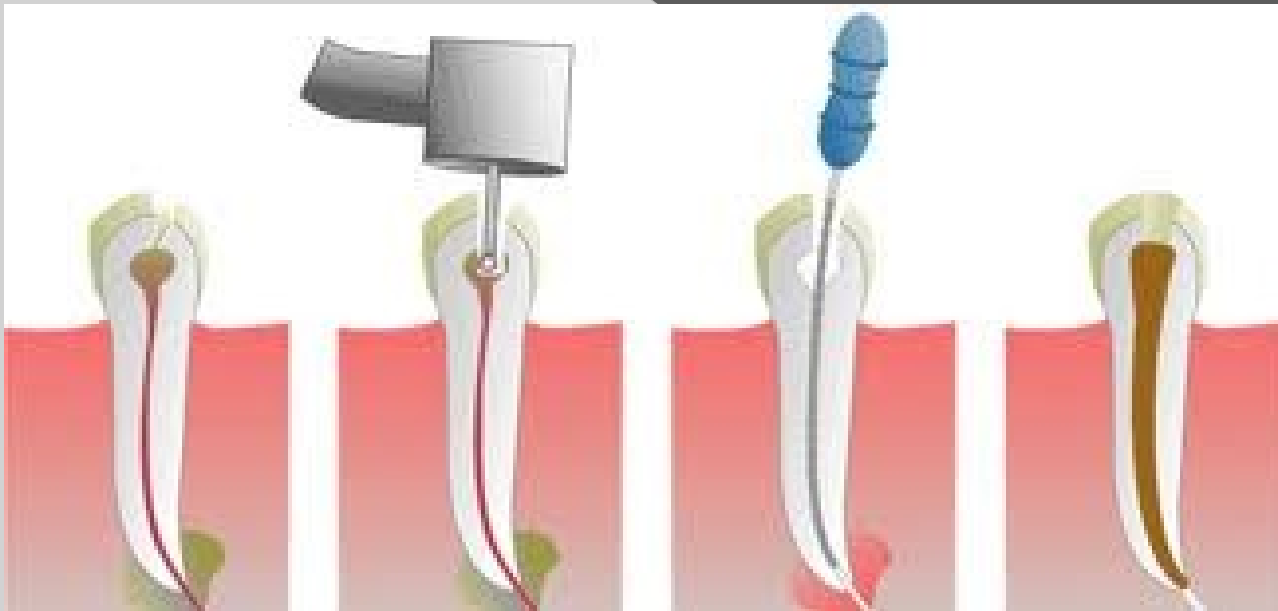
ENDODONCIE

- Rtg s nástrojem
- Rtg po plnění

ENDODONCIE

- Postup endodontického ošetření:

ENDODONCIE

○ PAPIROVÉ ČEPY

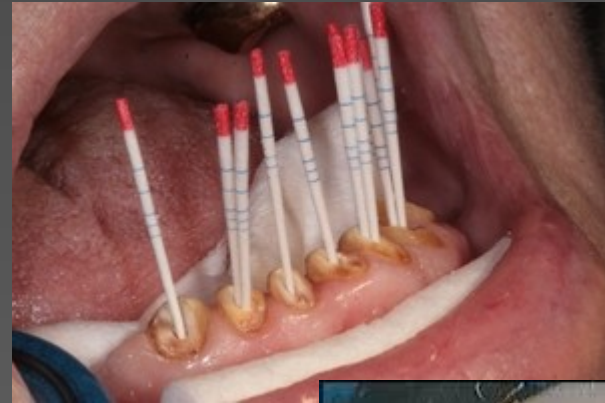

○ GUTAPERCHOVÉ ČEPY

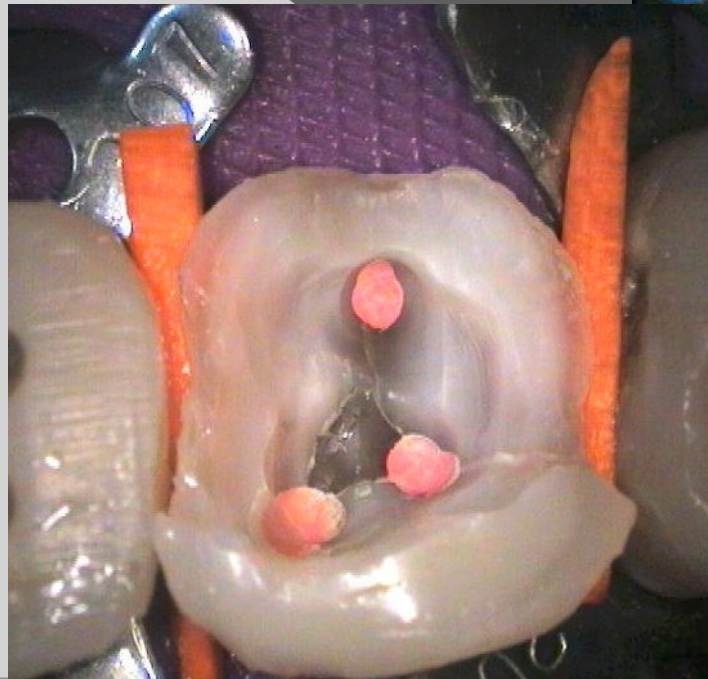

ENDODONCIE

◉ VYSUŠENÍ K.K

◉ LATERÁLNÍ KONDENZACE

ENDODONCIE

- Přístroj pro plnění kořenových kanálků
BeeFill 2in1

ENDODONCIE - OŠETŘENÍ

K výplachu kořenového kanálku se může použít také RinseEndo, který zajistí důkladný výplach. Jedná se o ultrazvukový výplach s chlornanem sodným, kombinace mechanického a chemického vyčištění.

- Chlorhexidin 0,20%

Přípravek na chlorhexidindigluconátové bázi (20 %) k dezinfekci kořenových kanálků

- Chlornan sodný

Účinná koncentrace chlornanu sodného pro výplach je v rozmezí 0,1 až 5,25 procent.

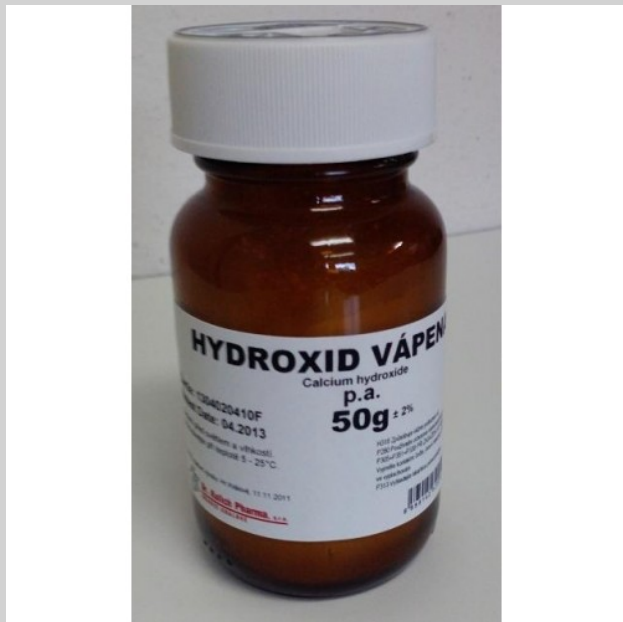

ENDO - použití laseru

- Kořenový kanálek velmi důkladně vyčistí svou energií laserový paprsek. Vybavení laserem však stále ještě není součástí běžné ordinací zubařské praxe.

ENDODONCIE

- Provizorní plnění kořenového kanálku
-Hydroxid vápenatý – dezinfekční vložka do kořenového kanálku

Endo –provizorní výplňový materiál

- UltraCal - Rentgenokontrastní pasta na bázi $\text{Ca}(\text{OH})_2$ a vody má pH 12,5. Používá se jako léčivá vložka do kořenového kanálku. Hydroxid vápenatý má antibakteriální účinnost a stimuluje hojení kosti.

Definitivní plnění kořenového kanálku

- Výplň kořenového kanálku je prováděna pomocí sealeru a gutaperčových čepů s využitím různých druhů kondenzačních technik.

Zaplnění je nutné ještě zkontrolovat pomocí rentgenového vyšetření.

Endo – výplňový materiál

- AHA 26 se stříbrem
Kořenový výplňový materiál
na bázi epoxidové pryskyřice
ve formě prášek-tekutina
- Zdokonalená
verze osvědčené
AH 26.

Endo – výplňový materiál

◉ Endomethazon

Antiseptický, nedráždivý, nevstřebatelný kořenový výplňový materiál obsahující Hydrocortison acetát

Indikace :

Definitivní kořenový výplň

Použití: Smíchat prášek a tekutinu do konzistence aby se snadno nanášela lentulí do kanálku.

1 kapka + 1 odměrka prášku

Endo – výplňový materiál

- ◉ EUGENOL
- ◉ je rovněž užitečným a silným DEZINFEKČNÍM PROSTŘEDKEM.
- ◉ EUGENOLOVÝ CEMENT nejvyšší biokompatibilita
- ◉ Po finálním vložení cementu se významně snižuje buněčná toxicita

Endo – výplňový materiál

- ◉ Gutta-percha

Jako výborný plnicí a inertní materiál je považována gutta percha, která ale nemůže vyřešit aspekt antibaktericidní.

gutta percha zahřátá vertikální kondenzací, nedokáže kompletně zaplnit úzký kanálek.

Pokud se umístí za apex v periodontiu, není vůbec inertní. Není vstřebatelná, bude vždy dráždit a protože gutta percha nemá žádnou funkci v kanálku (dokonce ani ne uzavírací), je nezbytné používat přídatný cement, který uzavře koronální a apikální zóny kanálku.

OŠETŘENÍ ZUBU PO PLNĚNÍ

- Ošetření „lege artis“ je ošetření takto plněného zubu kořenovým čepem (nástavbou) a zubní korunkou.
- Tento postup je možno obejít v případě malé destrukce zubu kvalitní pevnou výplní, většinou kompozitní, která oslabený zub zpevňuje

VÝSKYT KOMPLIKACÍ

- Správně endodonticky ošetřený zub se může ošetřit výplní nebo použít k dalšímu protetickému řešení, a tak může sloužit ještě řadu let, při kvalitní péči i po celý zbytek života klienta.
- U zdravého jedince běžný výkon lidí s celkovým onemocněním je nutno vybrat šetrné nezatěžující anestetikum, případně antibiotikum.

POUČENÍ PACIENTA

- Ošetřený zub může být citlivý na skus
- Výskyt otoku v oblasti kořene
- Intraorální incize v anestezii
- Může dojít k rozlomení kořene
- endodontické ošetření patří k vůbec nejsložitějšímu a nejrizikovějšímu ošetření ve stomatologii.
- anatomický systém zubních kořenů je velmi složitý, individuální a nevyzpytatelný

POČET KANÁLKŮ V ZUBU

- Počet kanálků v jednotlivých zubech:
  1. Horní a dolní řezáky a špičáky - zpravidla jeden kanálek
  2. Horní a dolní třenové zuby (4+5) - dva až tři kanálky
  3. Horní a dolní stoličky - tři až pět kanálků

ALTERNATIVY OŠETŘENÍ

- 1. Žádné ošetření
- 2. Čekání na plné rozvinutí příznaků
(vznik váčku, možný otok)
- 3. Vytržení zubu a jeho náhrada
implantátem, můstkem či protézou

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ošetření kořenových kanálků

